

CHUYÊN ĐỀ: PHÂN TÍCH ĐA THỨC THÀNH NHÂN TỬ

Dạng 1. Phân tích đa thức thành nhân tử

Phương pháp 1: Tách, thêm bớt để xuất hiện nhân tử chung

Ví dụ 1: Phân tích các đa thức sau đây thành nhân tử

a) $M = x^2 - 2x - 8$

b) $P = x^3 - x^2 - 4$

c) $Q = x^2 - 6xy^2 + 5y^4$

Phương pháp 2: Dựa vào các hàng đẳng thức đáng nhớ

Ví dụ 2: Phân tích đa thức sau thành nhân tử

a) $P = 2x^4 - 8y^2$

b) $Q = x^4y^2 - 4x^2y - y^2 + 4$

Phương pháp 3. Nhóm hạng tử

Ví dụ 3. Phân tích đa thức sau thành nhân tử

a) $5x - 5y + ax - ay$

b. $x^2 - 2xy + y^2 - 4z^2$

c. $x^3 - x + y^3 - y$

Phương pháp 3: Đặt ẩn phụ

Ví dụ 4: Phân tích đa thức sau thành nhân tử

$$M = x(x+4)(x+6)(x+10) + 128.$$

Bài tập luyện tập dạng 1

Bài 1: Phân tích các đa thức sau thành nhân tử

a) $4x^2 + 4x - y^2 + 2y$

b) $3x^2 - 6x - 27y^2 + 3$

c) $a^3 - a^2x - ay + xy$

d) $x^3 - 9x^2 + 6x + 16$

e) $(x+2)(x+3)(x+4)(x+5) - 24$

f) $x^4 + x^2y^2 + y^4$

g) $P = x^4 + 2x^2y - 3y^2 - 4y - 1$

h) $Q = a^3 + b^3 + c^3 - 3abc$

i) $M = bc(b+c) + ac(a+c) + ab(a+b) + 2abc$

Dạng 2: Rút gọn biểu thức

Ví dụ 5: Rút gọn biểu thức

a) $A = \frac{x^3 - 1}{2x^2 - x - 1}$.   b) $B = \frac{x^2 - 4y^2}{x^2 + 3xy + 2y^2}$.   c) $C = \frac{2xy - x^2 + z^2 - y^2}{x^2 + z^2 - y^2 + 2xz}$.

Bài luyện tập dạng 2

Bài 2: Rút gọn các biểu thức sau

a) $M = \left(\frac{x^2 - 1}{x^4 - x^2 + 1} - \frac{1}{x^2 + 1} \right) \cdot \left(x^4 + \frac{1 - x^4}{1 + x^2} \right)$.

b) $P = \frac{a^2 - bc}{(a+b)(a+c)} + \frac{b^2 - ac}{(b+c)(b+a)} + \frac{c^2 - ab}{(c+a)(b+c)}$.

Bài 3: Cho 3 số a, b, c thỏa mãn $a + b + c = 0$. Chứng minh rằng

$$a^3 + b^3 + c^3 = 3abc.$$

Dạng 3: Chứng minh đẳng thức

Ví dụ 6: Chứng minh rằng nếu $abc=1$ thì $\frac{a}{ab+a+1} + \frac{b}{bc+b+1} + \frac{c}{ca+c+1} = 1$.

Bài tập luyện tập dạng 3

Bài 4: Cho các số a, b, c khác 0 thỏa mãn $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} = 2$; $a + b + c = abc$.

Chứng minh rằng $\frac{1}{a^2} + \frac{1}{b^2} + \frac{1}{c^2} = 2$.

Bài 5: Cho 3 số a, b, c thỏa mãn $ab + bc + ca = 0$. Chứng minh rằng $\frac{bc}{a^2} + \frac{ca}{b^2} + \frac{ab}{c^2} = 3$.